

Warszawa, 2 listopada 2021

Stanowisko PKEE w sprawie Społecznego Funduszu Klimatycznego

Polski Komitet Energii Elektrycznej (PKEE) z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę utworzenia Społecznego Funduszu Klimatycznego (dalej jako „Fundusz”), ponieważ może on wesprzeć bardziej sprawiedliwą transformację i zmniejszanie ubóstwa energetycznego. Jednakże, zwracamy uwagę na fakt, iż Fundusz w proponowanym kształcie, będzie w stanie jedynie częściowo złagodzić skutki wzrostu cen energii dla gospodarstw domowych.

Europejski Zielony Ład jest ogromnym programem, który niewątpliwie przyniesie wiele korzyści, lecz również spowoduje dodatkowe koszty. W ocenie skutków „Planu w zakresie celów klimatycznych na 2030 r.” stwierdzono, że zwiększenie celu emisyjnego do poziomu -55% do roku 2030 spowoduje wzrost wydatków gospodarstw domowych na energię. Fundusz ma na celu złagodzenie obciążeń społecznych i dystrybucyjnych związanych z wpływem systemu handlu uprawnieniami do emisji na ceny w sektorach budownictwa i transportu drogowego. Celem Funduszu jest również ułatwianie „zielonych” inwestycji. W opinii PKEE Fundusz powinien koncentrować się nie tylko na łagodzeniu obciążeń w sektorach budownictwa i transportu drogowego, ale także w sektorach, które są już objęte systemem handlu uprawnieniami do emisji, a w szczególności w sektorze energetycznym, wliczając w to również ciepłownictwo. By zapewnić, że transformacja jest sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu, kluczowa jest ochrona wrażliwych odbiorców energii elektrycznej i ciepłej przed ubóstwem energetycznym – cel ten powinien być realizowany m.in. w ramach programów współfinansowanych z Funduszu. Ponadto PKEE rozumie podejście zakładające wspieranie wyłącznie inicjatyw przyjaznych dla klimatu, jednak sprzeciwia się bezpośrednim odniesieniom do przepisów w sprawie zrównoważonego finansowania (taksonomii), ponieważ mogłoby to w praktyce oznaczać wyłączenie z zakresu Funduszu niezbędnych inwestycji, zwłaszcza w ciepłownictwie systemowym.

Fundusz jest przeznaczony w szczególności dla znajdujących się w trudnej sytuacji gospodarstw domowych, użytkowników transportu i mikroprzedsiębiorstw. Jednak przedsiębiorstwa energetyczne odegrają ważną rolę we wdrażaniu wielu programów na rzecz klimatu. W związku z tym firmy energetyczne, niezależnie od wielkości, powinny kwalifikować się do uczestnictwa w Funduszu, jeżeli przyczyniają się do osiągnięcia głównego celu, na przykład poprzez zapewnienie niezbędnej infrastruktury dla prosumentów czy pojazdów elektrycznych.

PKEE docenia fakt, że Komisja dostrzegła znaczenie wsparcia działań i inwestycji mogących przyczynić się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza, ponieważ walka o czyste powietrze jest również walką o sprawiedliwość i równość. PKEE pragnie podkreślić, że w przypadku Polski poważny problem z jakością powietrza jest spowodowany głównie indywidualnymi źródłami ogrzewania. PKEE stoi na stanowisku, że do Funduszu należy włączyć szerokie spektrum rozwiązań, które mogą pomóc w redukcji zanieczyszczenia powietrza. Dlatego też oczekujemy, że Fundusz będzie również wspierał inwestycje w systemy ciepłownicze

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

(tj. budowę lub modernizację jednostek wytwórczych i sieci dystrybucyjnych, w tym przyłączenia gospodarstw domowych), gdyż dostarczają one czyste ciepło do wielu odbiorców i znacząco poprawiają jakość powietrza.

Wpływ na grupy społeczne znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej jest różny w poszczególnych państwach członkowskich, a wzrost cen energii będzie prawdopodobnie bardziej dotkliwy dla państw członkowskich, regionów i osób o niższych dochodach. Biorąc pod uwagę udział kosztów energii i ogrzewania w budżetach gospodarstw domowych oraz skalę zagrożenia ubóstwem energetycznym, doceniamy propozycję Komisji, aby to Polska była największym beneficjentem tego Funduszu. Jednak w związku z ogromnymi wyzwaniem w kraju obawiamy się, że 12,7 mld euro nie będzie wystarczające, aby złagodzić skutki społeczne w Polsce w perspektywie do 2032 r. Komisja podkreśliła również, że bezpośrednie wsparcie dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji powinno mieć charakter tymczasowy, a zatem nie jest jasne, jaki rodzaj wsparcia będzie możliwy po 2032 r. Niepewność ta może być dość problematyczna dla państw członkowskich, których plany osiągnięcia neutralności klimatycznej zakładają istotne działania również w dłuższej perspektywie. Ponadto jesteśmy zaniepokojeni, że na Fundusz przypada jedynie 25% dochodów z ETS w sektorze transportu i budynków. Co więcej, nie jest jasne, skąd dokładnie będą pochodziły te środki, ponieważ wykorzystanie wieloletnich ram finansowych może być operacyjnie trudne. Warto również podkreślić, że sprawiedliwa transformacja wymaga mobilizacji wszystkich dostępnych funduszy.